

Programy osłonowe
dla osób o niskich dochodach
w Gminie Zabierzów

Gmina Zabierzów

- Gmina wiejska w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Krakowa
- Liczba mieszkańców: 26 829 osób (stan na 31.12.2024 r.)
- Liczba miejscowości: 23
- Budżet Gminy Zabierzów na rok 2025:
dochody: 258.720.113,87 zł
wydatki: 275.293.946,82 zł

STAN INWENTARYZACJI ZONE-CEEB NA GRUDZIEŃ 2024 R

Liczba zainstalowanych źródeł ciepła	Liczba [szt.]	Struktura źródeł ogrzewania [%]
Kocioł gazowy/inne urządzenie gazowe	8791	45,72%
Mieszkaniowy ogrzewacz pomieszczeń	3631	18,89%
Ogrzewanie elektryczne	2898	15,07%
Kocioł na paliwo stałe	2205	11,47%
Pompa ciepła	530	2,76%
Kocioł olejowy	31	0,16%
Ciepło systemowe	25	0,13%
Kolektory słoneczne (instalacje)	1115	5,80%
SUMA	19226	-

Klasa kotła na paliwo stałe	LICZBA
Poniżej klasy 3 lub brak informacji	863
Klasa 3	528
Klasa 4	129
Klasa 5	364
Ekoprojekt	133
Nie podano w deklaracji	188

Geneza programu osłonowego

1. Zgłoszenia mieszkańców,
2. Uchwała nr IX/86/15 Rady Gminy Zabierzów z dnia 31 lipca 2015 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Zabierzów na lata 2014–2023”,
3. Program ochrony czystego powietrza dla województwa małopolskiego przyjęty uchwałą nr XXXII/451/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 23 stycznia 2017 r.,
4. Program „Czyste powietrze” - wrzesień 2018 roku.

**RADA GMINY
ZABIERZÓW**

**UCHWAŁA NR V/45/19
RADY GMINY ZABIERZÓW**

z dnia 22 lutego 2019 r.

w sprawie przyjęcia Programu Osłonowego dla osób, które przeprowadzą trwałą zmianę systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na system gazowy

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. w Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.) oraz art. 17 ust. 2 pkt 4 i 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. w Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Program Osłonowy dla osób, które przeprowadzą trwałą zmianę systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na system gazowy, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

Cele programu

- wsparcie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, przez pokrycie kosztów wymiany systemu ogrzewania, których nie są oni w stanie pokryć we własnym zakresie bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny,
- obniżenie zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery na terenie gminy Zabierzów,
- propagowanie ekologicznych rozwiązań w zakresie technik grzewczych,
- polepszenie warunków życia mieszkańców gminy Zabierzów poprzez poprawę jakości powietrza,
- redukcja ubóstwa energetycznego na terenie gminy Zabierzów.

Podstawa prawna

- art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej

Do zadań własnych gminy należy /.../ podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów ośłonowych;

Program ośłonowy: specjalny mechanizm wsparcia, który ma na celu łagodzenie skutków trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej; forma dodatkowego zabezpieczenia, która może obejmować wsparcie finansowe, rzeczowe lub usługowe, dostosowane do indywidualnych potrzeb mieszkańców.

- art. 39, ust. 1 ustawy o pomocy społecznej

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy.

„Zasiłek celowy” – należy przez to rozumieć zasiłek celowy w rozumieniu art. 39 ustawy o pomocy społecznej wypłacany przez GOPS w Zabierzowie w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej w postaci zmiany systemu ogrzewania na system gazowy;

- art. 39a, ust. 1 ustawy o pomocy społecznej

Zasiłek celowy może być przyznany również w celu realizacji postanowień kontraktu socjalnego.

- art. 6, ust. 6 ustawy o pomocy społecznej

Kontrakt socjalny - pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

Odbiorcy programu

- Osoby, których miesięczny dochód nie przekracza kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej:
 - 2019-2021: 701 zł/ osoba samotna; 528 zł/osoba w rodzinie
 - od 2022 r.: 200% kryterium dochodowego z ustawy, które wynosiło 776 zł/osoba samotna i 600 zł/osoba w rodzinie tj. 1552 zł/osoba samotna oraz 1200 zł/osoba w rodzinie;
 - 2025 r.: zmiana kryterium z ustawy o pomocy społecznej na 1010 zł/osoba samotna oraz 823 zł/osoba w rodzinie tj. wsparcie mogą uzyskać osoby, których dochód miesięczny nie przewyższa 2020 zł/osoba samotna oraz 1646 zł/osoba w rodzinie.
- Konieczny tytuł prawny do budynku (2019-2020); od 2021 r. wprowadzono możliwość wsparcia tzw. posiadaczy samoistnych.

Posiadacz samoistny to osoba, która faktycznie włada nieruchomością jak właściciel, mimo że nie ma do niej formalnego prawa własności. Oznacza to, że traktuje daną nieruchomość jak swoją własność, wykonując wszystkie obowiązki właściciela, takie jak dbanie o nią, ponoszenie kosztów utrzymania, itd.

- Konieczne zamieszkiwanie w budynku, w którym następuje wymiana ogrzewania.

Źródła ciepła

- **„Stare źródło ciepła”** – należy przez to rozumieć kocioł poniżej klasy 5 wg. normy PN EN 303-5:2012 na paliwo stałe centralnego ogrzewania oraz inne źródła ciepła z możliwością spalania odpadów stałych służące do ogrzewania budynku;

- **„Nowe źródło ciepła”**

2019-2024: kocioł gazowy, czyli źródło ciepła dla centralnego ogrzewania lub centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej zasilane gazem;

2025: ogrzewanie elektryczne (piece akumulacyjne, płytowe promienniki podczerwieni), kotły na pellet z automatycznym podajnikiem paliwa lub zgazowujące biomasę spełniające wymogi Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonywania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe oraz o emisji cząstek stałych do 20 mg/m³ (przy 10% O₂).

Przepisy dyrektywy 2024/1275 Parlamentu Europejskiego i Rady UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (EPBD) nakazują wycofanie zachęt finansowych dla instalacji nowych pieców na paliwa kopalne.

Rok 2019

§ 7.

Zakres pomocy

1. Pomoc może być udzielona na pokrycie kosztów związanych z demontażem starego źródła ogrzewania, zakupem oraz montażem nowego źródła ogrzewania łącznie z niezbędną adaptacją istniejącej instalacji dla centralnego ogrzewania lub centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej zasilane gazem.
2. Wysokość udzielonej pomocy ustalana będzie w oparciu o kosztorys prac, o których mowa w ust. 1 sporządzony każdorazowo przez GOPS w Zabierzowie.
3. Szczegółowy zakres pomocy i jej wysokość będzie ustalana indywidualnie, a zasady jej przyznania i rozliczania zostaną ujęte w formie kontraktu socjalnego, o którym mowa w art. 108 ustawy o pomocy społecznej.

W kolejnych latach dodano między innymi możliwość finansowania:

- przyłącza gazu do budynku, w którym nastąpi zmiana systemu ogrzewania,
- budowy nowej instalacji centralnego ogrzewania.

Rok 2025

§ 7. Zakres pomocy

1. Pomoc może być udzielona na pokrycie kosztów zmiany systemu ogrzewania określonego w Programie (koszty kwalifikowalne), w szczególności związanych z:

- a) zmianą systemu ogrzewania,
- b) zamontowaniem urządzeń do regulacji wykorzystywanego ciepła m.in. w postaci zaworów i głowic termostatycznych na każdym grzejniku,
- c) likwidacją zainstalowanych nieefektywnych źródeł ciepła,
- d) modernizacją instalacji wewnętrznych ogrzewania i ciepłej wody użytkowej lub budową nowych w przypadku konieczności dostosowania do nowego źródła ciepła,
- e) modernizacją systemów wentylacyjnych,
- f) wykonaniem niezbędnej dokumentacji projektowej, ocen, ekspertyz.

2. Wysokość udzielonej pomocy ustalana będzie w oparciu o kosztorys prac sporządzony każdorazowo na zlecenie GOPS w Zabierzowie.

3. Szczegółowy zakres pomocy i jej wysokość będzie ustalana indywidualnie, a zasady jej przyznania i rozliczania zostaną ujęte w formie kontraktu socjalnego, o którym mowa w art. 108 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Postępowanie administracyjne

1. Wniosek;
2. Wywiad środowiskowy (art. 107 ustawy o pomocy społecznej);
3. Kontrakt socjalny (art. 108 ustawy o pomocy społecznej);
4. Wizyta doradcy/kosztorysanta – inwentaryzacja budynku i przygotowanie danych niezbędnych do wyłonienia wykonawców;
5. Poszukiwanie wykonawców;
6. Wybór wykonawcy;
7. Przyznanie świadczenia (decyzja administracyjna);
8. Realizacja zadania (zmiana systemu ogrzewania);
9. Odbiór (analiza dokumentacji oraz wizyta w miejscu zmiany systemu ogrzewania);
10. Wypłata świadczenia.

Kontrola realizacji programu

Dotyczy:

- realizacji zmiany systemu ogrzewania, przed jej rozpoczęciem i na każdym etapie jej realizacji,
- sposobu eksploatacji zamontowanego nowego źródła ogrzewania w terminie 5 lat od daty udzielenia wsparcia,

W przypadku ustalenia przez uprawniony podmiot, że osoba objęta pomocą ogrzewa budynek z wykorzystaniem paliw stałych, pomoc uznaje się za wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem i podlega ona zwrotowi.

Wysokość należności podlegającej zwrotowi oraz termin zwrotu tej należności ustala się w decyzji administracyjnej.

Efekty realizacji programu

Łącznie w latach 2019-2024 udało się zlikwidować 23 piece centralnego ogrzewania oraz 10 innych wyłączyć z użytkowania (węglowe piece kuchenne, piece kaflowe).

Łączna wysokość zasiłków celowych przyznanych na ten cel to 592 144,42 zł.

Stanisław Myjak
s.myjak@gopszabierzow.pl

Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
w Zabierzowie